

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dziecko w rodzinie w świetle teorii systemowych , PG_00206978						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2030/2031			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	5	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS		2.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Historii Nauki, Oświaty i Wychowania						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Małgorzata Obrycka					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	15.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z systemowym podejściem do pracy z rodziną dziecka, zwłaszcza w zakresie procesów komunikacji wewnątrzrodzinnej (w tym zachodzących w niej prawidłowości i zakłóceń). 2. Kształtowanie następujących umiejętności: pracy nad poprawą relacji rodzinnych i sytuacji dziecka w rodzinie w oparciu o techniki i narzędzia charakterystyczne dla systemowego podejścia do pracy z rodziną; wykorzystania wiedzy w zakresie terapii rodzin do pracy z dzieckiem. .						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_U10] ma umiejętności pozwalające na tworzenie sytuacji wychowawczo-dydaktycznych motywujących dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizowanie ich skuteczności oraz modyfikowanie działań w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia	Student ma umiejętności pozwalające na tworzenie sytuacji wychowawczo-dydaktycznych motywujących dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizowanie ich skuteczności oraz modyfikowanie działań w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia. K_W17, K_U10, K_U11, K_U14, K_K03	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[PPWJ5_U11] ma umiejętności pozwalające na wykorzystywanie procesu oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci lub uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem	Student ma umiejętności pozwalające na skuteczne wykorzystywanie w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia. K_W17, K_U10, K_U11, K_U14, K_K03	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[PPWJ5_U14] ma umiejętności pozwalające na skuteczne wykorzystywanie w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia	Student ma umiejętności pozwalające na skuteczne wykorzystywanie w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia. K_W17, K_U10, K_U11, K_U14, K_K03	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_K03] ma kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	Student ma umiejętności pozwalające na skuteczne wykorzystywanie w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia. K_W17, K_U10, K_U11, K_U14, K_K03	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PPWJ5_W17] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat procesów komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń	Student ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat procesów komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń. K_W17, K_U10, K_U11, K_U14, K_K03	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Wykład 1. Rodzina jako system. Rozwojowe i zablokowane systemy rodzinne a rozwój psychospołeczny dziecka. 2. Struktura systemu rodzinnego (granice, podsystemy, role i pozycje członków rodziny) i procesy systemowe (indywidualizacja, komunikacja, homeostaza). 3. Wskazania do pracy z rodziną: modele pracy z rodziną w podejściu systemowym. 4. Model międzypokoleniowy: podstawy teoretyczne, charakterystyczne pojęcia (zróżnicowanie Ja, trójkąty, system emocjonalny rodziny nuklearnej, projekcja rodzinna, odcięcie emocjonalne, transmisja wielopokoleniowa, pozycja wśród rodzeństwa, regresja społeczna), mechanizmy transmisji międzypokoleniowej (naśladownictwo, modelowanie, identyfikacja), transmisja międzypokoleniowa w rodzinie w koncepcji Murraya Bowena. 5. Model mediolański: początki i ewolucja modelu, pojęcia teoretyczne charakterystyczne dla wczesnego modelu (paradoksy, przeciwpodparadoksy, rytuały i pozytywne konotacje), rozwój koncepcji. 6. Model strukturalny: podejście strukturalne w pracy z rodziną, charakterystyczne pojęcia (subsystemy rodzinne, przenikalność granic, sojusze, władza, koalicje, dysfunkcja rodzinna). 7. Model strategiczny: specyfika komunikacji interpersonalnej w rodzinie pojmowanej jako system, modele komunikacji interpersonalnej (jednostronny, dwustronny i relacyjny), uwarunkowania komunikacji w rodzinie (podmiotowe i pozapodmiotowe). 8. Współczesne trendy w obszarze pracy z rodziną. Ćwiczenia 1. Praca z rodziną w modelu międzypokoleniowym (wywiad-ocena, genogram, techniki pracy). 2. Praca z rodziną w modelu mediolańskim (stawianie hipotez, neutralność, pytania cyrkularne, uniwersalne recepty, pytania reflektujące Tomma). 3. Praca z rodziną w modelu strukturalnym (cele, ocena interakcji rodzinnych, monitorowanie układów dysfunkcyjnych, restrukturyzacja wzorów transkrypcji, studium przypadku). 4. Praca z rodziną w modelu strategicznym (interakcyjna terapia rodzin MRI, krótkoterminowa terapia rodzinna MRI, tworzenie strategii terapeutycznych, rozmowa wstępna, stosowanie poleceń, techniki udawania i metafory rodzinne). 5. Praca nad zniekształceniami poznawczymi. 6. Mediacje w sprawach rodziny, rozwiązywanie konfliktów w rodzinie. 7. Wskazówki praktyczne.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość koncepcji psychologicznych człowieka i psychopedagogicznych aspektów rozwoju dziecka.		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	test, obecność, aktywność	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Barbaro B., <i>Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny</i> , Kraków 1994. Goldenberg H., Goldenberg I., <i>Terapia rodzin</i> , Kraków 2006. Satir V., <i>Terapia rodzin: teorii i praktyka</i> , Gdańsk 2000.	
	Uzupełniająca lista lektur	Caselman T., <i>Praca terapeutyczna z rodzinami: kreatywne zajęcia dla różnorodnych struktur rodziny</i> , Warszawa 2014. Minuchin S., Reiter M.D., Borda C., <i>Kunst terapii rodzinnej</i> , Warszawa 2018.	
	Adresy eZasobów		
	Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Ocena sytuacji problemowej dziecka i rodziny w oparciu o wiedzę w zakresie systemowej pracy z rodziną. Teoretyczna i empiryczna analiza systemowego podejście do pracy z rodziną dziecka, zwłaszcza w zakresie procesów komunikacji wewnątrzrodzinnej, zachodzących w niej prawidłowości i zakłóceń.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.